

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»

протокол від __ грудня 202__ р.
№ __

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Залучення капіталу із зовнішніх джерел»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, контроль і митна справа»
факультет __ бізнесу та сфери обслуговування __
(назва факультету)
кафедра __ інформаційних систем в управлінні та обліку __
(назва кафедри)

Рекомендовано на засіданні
кафедри __ інформаційних
систем в управлінні та обліку __

(назва кафедри)

29 серпня 2023 р.,
протокол № 6

Розробник: д.е.н., проф., професорка кафедри інформаційних систем в
управлінні та обліку Ірина ЗАМУЛА
(науковий ступінь, посада, ПРІЗВИЩЕ, власне ім'я)

Житомир
2023

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 2

ЗМІСТ

Вступ

Тема 1. Капітал підприємства: теоретичні основи

Тема 2. Оцінка фінансової стійкості підприємства

Тема 3. Управління грошовими потоками

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

Тема 5. Управління прибутком

Тема 6. Управління інвестиціями

Рекомендована література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 3

ВСТУП

Метою дисципліни є формування знань про методи експертної оцінки залучення капіталу із зовнішніх джерел.

Завданнями дисципліни є вивчення математичних та статистичних прийомів і методів залучення капіталу із зовнішніх джерел.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей** здобувача освіти:

1. має базові знання щодо залучення коштів із зовнішніх джерел як одного з джерел фінансування підприємства

2. характеризує вітчизняні та закордонні документи щодо отримання підтримки для виконання проектного завдання та принципи обліку, реєстрації та архівування проектів, що підтримуються субсидією

3. визначає основні правила - як організаційні, так і правові та фінансові для отримання фінансування проектів розвитку через установи, що здійснюють фінансування

4. вміє використовувати базові теоретичні знання про дофінансування проектів розвитку та визначати наявні джерела дофінансування потреб розвитку підприємства для підготовки проектної заявки на дофінансування

5. вміє оцінити сферу діяльності установи та потреби розвитку з метою підготовки бізнес-плану

6. правильно використовує правила, що регулюють витрачання залучених коштів та допустимість витрат на проект, для вирішення проблем розвитку підприємства за допомогою фінансового важеля, тобто для підтримки їх розвитку за рахунок коштів громади або інших країн-донорів

7. дискутує в групі про шляхи підтримки підприємництва та розвитку діяльності підприємств за допомогою зовнішніх фондів, зокрема ЄС

8. керує роботою групи та / або розробляє обсяг та розподіл завдань з метою вибору оптимального дофінансування з проектів підтримки

9. може мислити та діяти у підприємницький спосіб та творчо, використовуючи наявні ресурси для початку ділової діяльності та розвитку підприємства, а також прогнозувати економічний та фінансовий ефект від проведених дій

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 4

РЕКОМЕНДАЦІЇ для проведення практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема 1. Капітал підприємства: теоретичні основи

Мета – вивчити теоретичні засади фінансового аналізу.

Завдання – вивчити поняття та виникнення фінансового аналізу, його джерела інформації та інструментарій, користувачів інформації фінансового аналізу, а також роль фінансового аналізу у роботі фінансиста і контролера; повторити способи проведення факторного аналізу.

1. Доповіді:

- “Роль фінансового аналізу в роботі бухгалтера”;
- “Роль фінансового аналізу в роботі фінансиста”;
- “Роль фінансового аналізу в роботі контролера”;
- “Виникнення та розвиток фінансового аналізу”.

2. Теоретичні завдання: опитування за матеріалами лекції:

- 1.1. Необхідність та сутність фінансового аналізу
- 1.2. Завдання фінансового аналізу
- 1.3. Зародження та розвиток фінансового аналізу
- 1.4. Роль фінансового аналізу в прийнятті управлінських рішень.
- 1.5. Напрямки та принципи фінансового аналізу
- 1.6. Класифікація видів фінансового аналізу
- 1.7. Інструментарій фінансового аналізу
- 1.8. Методи фінансового аналізу
- 1.9. Джерела інформації для проведення фінансового аналізу
- 1.10. Вимоги до інформаційної бази фінансового аналізу.

1. Практичні завдання: здійснити факторний аналіз способами ланцюгових підстановок, абсолютних, відносних різниць, часткової участі.

3. Самостійна робота: оцінка фінансового стану підприємства на базі залишкових знань.

Практичне заняття № 2

Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

Мета – вивчити загальну схему проведення фінансового аналізу.

Завдання – навчитися здійснювати перевірку фінансової звітності, горизонтальний і вертикальний аналіз балансу, оцінювати основні показники фінансового стану підприємства, робити загальний висновок за експрес-аналізом.

1. Перевірка домашнього завдання.

2. Теоретичні завдання: опитування за матеріалами лекції

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 5

- 2.1. Основні елементи фінансового стану підприємства
- 2.2. Порядок розрахунків й аналізу показників фінансового стану підприємства
- 2.3. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства
- 2.4. Методологічні основи проведення поглибленого аналізу фінансового стану підприємства

3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити експрес-аналіз фінансового стану підприємства:

1. перевірка фінансової звітності;
 2. побудова аналітичного балансу;
 3. оцінка ознак “нормального” та “незадовільного” балансу;
 4. оцінка основних показників фінансового стану підприємства;
 5. факторний аналіз одного з показників;
 6. загальний висновок за експрес-аналізом.
4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 3

Тема 3. Аналіз майнового потенціалу

Мета – вивчити порядок оцінки ефективності використання капіталу підприємства.

Завдання – навчитися оцінювати показники, що характеризують ефективність використання капіталу, вартість капіталу, а також визначати напрямки поліпшення використання капіталу підприємства та оптимізації джерел його формування.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. аналіз структури та динаміки активів;
 2. аналіз ризикованості активів;
 3. аналіз структури та динаміки пасивів;
 4. розрахунок основних показників майнового стану;
 5. визначення вартості капіталу;
 6. факторний аналіз одного з показників.
4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 4

Тема 4. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства.

Мета – вивчити порядок аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.

Завдання – навчитися будувати баланс ліквідності, розраховувати та оцінювати показники ліквідності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 6

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
 1. Сутність платоспроможності та ліквідності та їх значення для оцінки фінансового стану підприємства
 2. Класифікація активів за ліквідністю і пасивів за терміном погашення
 3. Побудова балансу ліквідності
 4. Комплексна оцінка ліквідності балансу
 5. Основні показники ліквідності та платоспроможності
 6. Факторний аналіз показників платоспроможності та ліквідності
 7. Заходи щодо оптимізації показників ліквідності.
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:
 1. побудова балансу ліквідності;
 2. розрахунок та оцінка показників ліквідності та платоспроможності;
 3. факторний аналіз одного з показників ліквідності;
 4. оцінка платоспроможності;
 5. факторний аналіз одного з показників.
4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 5

Тема 5. *Аналіз фінансової стійкості*

Мета – вивчити порядок аналізу фінансової стійкості підприємства.

Завдання – навчитися оцінювати фінансову стійкість підприємства, визначати тип фінансової стійкості.

1. *Перевірка домашнього завдання.*
2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції
 1. Суть фінансової стійкості.
 2. Вплив структури активів і пасивів на характеристику фінансової стійкості підприємства.
 3. Загальна оцінка фінансової стійкості.
 4. Визначення типу фінансової стійкості.
 5. Комплексна оцінка фінансової стійкості.
 6. Оцінка запасу фінансової стійкості.
 7. Заходи зміцнення фінансової стійкості підприємства.
3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:
 1. загальна оцінка фінансової стійкості;
 2. визначення типу фінансової стійкості;
 3. комплексна оцінка фінансової стійкості;
 4. факторний аналіз одного з показників.
4. *Самостійна робота.*

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 7

Практичне заняття № 6

Тема 6. *Аналіз грошових потоків*

Мета – вивчити порядок аналізу руху грошових коштів.

Завдання – навчитися оцінювати достатність та оптимальність надходження грошових коштів.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Реферат* – “Оцінка оптимальності залишку грошових коштів”

3. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

4. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. оцінка достатності надходження грошових коштів;

5. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 7

Тема 7. *Аналіз ділової активності*

Мета – вивчити порядок аналізу ділової активності.

Завдання – навчитися оцінювати ділову активність підприємства, аналізувати показники ділової активності, аналізувати дебіторську та кредиторську заборгованість.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. загальна оцінка ділової активності;

2. аналіз показників ділової активності;

3. факторний аналіз одного з показників;

4. аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості (розрахунковий баланс підприємства);

5. аналіз внутрішньої ділової активності (матеріальні, трудові ресурси).

4. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 8

Тема 8. *Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства*

Мета – вивчити порядок аналізу виробничо-фінансового левериджу підприємства.

Завдання – навчитися здійснювати оцінку рівня та значення виробничого, фінансового та виробничо-фінансового левериджу.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

Практичні завдання. На основі фінансової звітності підприємства

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.02/1/071.00.1/Б/ОК20- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 8

здійснити:

1. аналіз розподілу та використання чистого прибутку;
2. оцінку виробничого левериджу;
3. оцінку фінансового левериджу;
4. оцінку виробничо-фінансового левериджу;
3. *Самостійна робота.*

Практичне заняття № 9

Тема 9. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств

Мета – вивчити порядок оцінки неплатоспроможності та банкрутства підприємства.

Завдання – навчитися здійснювати діагностичний аналіз неплатоспроможності та банкрутства підприємства, розраховувати Z-рахунок Альтмана, оцінювати можливості відновлення платоспроможності підприємства.

1. *Перевірка домашнього завдання.*

2. *Теоретичні завдання:* опитування за матеріалами лекції

3. *Практичні завдання.* На основі фінансової звітності підприємства здійснити:

1. діагностичний аналіз неплатоспроможності та банкрутства підприємства;
2. розрахунок Z-рахунку Альтмана;
3. оцінку можливості відновлення платоспроможності підприємства.
4. *Самостійна робота.*